

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
TUTKIJAKOULUN RAKENNE JA YLEISET
TOIMINTAPERIAATTEET

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Hyväksytty Jyväskylän yliopiston hallituksen kokouksessa 23.3.2011.

UUSI NIMIKKEISTÖ

Tutkijakoulu: Jyväskylän yliopistossa on yksi tutkijakoulu, jonka ohjauksessa eri tiedekuntien tohtorikoulutus toteutetaan. Tutkijakoululla on johtaja, joka on tutkimusasioista vastaava vararehtori, johtoryhmä ja koordinaattori.

Tiedekunnan tohtorikoulu: Jokaisessa tiedekunnassa on tiedekunnan tohtorikoulu, joka hyväksyy opiskelijat, järjestää koulutuksen ja myöntää tutkinnot yliopiston johtosäännön, tutkintosäännön ja yliopiston tutkijakoulun periaatteiden mukaisesti. Tohtorikoulua johtaa dekaani, varadekaani tai tiedekunnan pedagoginen johtaja.

Tohtoriohjelma: Käytännön tohtorikoulutus toteutetaan tohtoriohjelmissa, jotka voivat olla laitoksen tai tiedekunnan omia, tiedekuntien yhteisiä, monitieteisiä, valtakunnallisesti ja/tai kansainvälisesti verkottuneita. Jokainen tohtoriopiskelija kuuluu johonkin tohtoriohjelmaan (vain yhteen). Tohtoriohjelmat voivat hakea rahoitusta Suomen akatemialta. Tohtoriohjelmalla on professoritasoinen johtaja. Verkostokoulun tapauksessa Jyväskylän yliopistoa edustaa siihen nimetty professori.

1 TUTKIJAKOULUN RAKENNE JA ORGANISAATIO

Yliopistotaso

Yliopiston tutkijakoulu: Yliopiston tutkijakoulu koostuu tiedekuntien hallinnoimista tohtorikouluista. Yliopiston tutkijakoulua johtaa vararehtori apunaan tiedekuntien tohtorikoulujen johtajista muodostuva johtoryhmä. Yliopiston tutkijakoululla on päätoiminen koordinaattori, joka toimii johtoryhmän apuna.

Tutkijakoulun johtajan ja johtoryhmän tehtävänä on

- 1) vastata yliopiston tohtorikoulutuksen toteutuksesta ja sisällöllisestä kehittämisestä;
- 2) arvioida ja ohjata tiedekuntien tohtorikoulujen toimintaa sekä arvioida tohtoritarvetta yliopiston edustamilla aloilla;
- 3) vastata yleisopintojen koordinoinnista;
- 4) tehdä esitys rehtorille tutkijakoulun rahoituksesta (entiset tohtorikoulutuspaikat ja apurahat), jonka rehtori jakaa vuosittain tai sopimuskauden jaksoissa suoraan tiedekuntien tohtorikouluille;
- 5) raportoida vuosittain rehtorille ja tiedeneuvostolle tohtorikoulutuksen tilasta sekä
- 6) vastata yliopiston tohtorikoulutuksesta tiedottamisesta yhteistyössä viestinnän kanssa.

Tiedekuntataso

Tiedekunnan tohtorikoulu muodostuu tiedekunnissa toimivista tohtoriohjelmissa, jotka voivat olla joko tiedekunnan sisäisiä ohjelmia, tiedekuntien välisiä, monitieteisiä ohjelmia, kansallisia ja/tai kansainvälisiä verkosto-ohjelmia. Tiedekunnan tohtorikoulutusta ohjaa ja valvoo tiedekuntaneuvosto tutkintosäännön mukaisesti. Tiedekunnalla on tohtorikoulutuksesta vastaava varadekaani (tai dekaani). Laitoksilla tohtorikoulutuksesta vastaa laitoksen johtaja, varajohtaja tai pedagoginen johtaja. Käytännön asioita hoitaa tiedekunnan tohtorikoulutuksesta vastaava koordinaattori tai laitosten koordinaattorit (opintoasianpäällikkö, amanuenssi, koordinaattori).

Tiedekunnan tehtävänä on

- 1) vahvistaa tiedekunnan omat tohtoriohjelmat ja hyväksyä ne tohtoriohjelmat, joissa tiedekunta on mukana osatoimijana;
- 2) hyväksyä tutkintovaatimukset;
- 3) hoitaa yleisten (kansainvälisten, sähköisten) hakujen järjestäminen mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä verkosto-ohjelmien kanssa;
- 4) hyväksyä uudet opiskelijat;
- 5) vahvistaa tohtoriopiskelijan ohjaajat ja seurantaryhmä sekä tohtoriohjelma, johon opiskelija kuuluu;
- 6) määrätä ennakkotarkastajat, myöntää väittelylupa ja määrätä vastaväittäjä sekä arvostella ja hyväksyä väitöskirja;
- 7) jakaa tiedekunnalle myönnetyt tohtorikoulutuspaikat ja stipendit;
- 8) vastata tohtoriohjelmien toiminnan raportoinnista yliopiston tutkijakoululle, kuten rekrytoinnin toteuttamisesta, tohtoriohjelmien rahoitustilanteesta, eri vaiheissa olevien opiskelijoiden määrästä ja opintojen kestosta, valmistuneista ja tutkintojen suoritusajoista sekä
- 9) käsitellä ja ratkaista palaute- ja oikaisupyynnöt.

Johtosäännön mukaisesti osa edellä olevista tehtävistä voidaan delegoida laitostasolle.

Tohtoriohjelmat

Tiedekunnissa toimii yksi tai useampia tohtoriohjelmiä. Ne voivat olla tiedekunnan omia tai verkosto-ohjelmiä. Tohtoriohjelmissä voi olla erilaisia sisäisiä sääntöjä (verkosto-ohjelmat), mutta niiden tulee toteuttaa yliopiston tutkijakoulun periaatteita ja säännöstöä. Jokainen opiskelija kuuluu vain yhteen tohtoriohjelmaan. Tohtoriohjelmat osallistuvat opiskelijoiden rekrytointiin yhteistyössä tiedekunnan tohtorikoulun kanssa.

2 YLEISET TOIMINTAPERIAATTEET

Opiskelijoiden ottaminen

Valintaperiaatteet:

Yliopistolain edellyttämä kelpoisuus

Yliopistolain 558/2009 37 §:n mukaan tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut 1) soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon; 2) soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon; taikka 3) soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin. Yliopisto voi edellyttää tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamansa henkilön suorittavan tarvittavan määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi.

Yliopiston tutkijakoulun edellyttämät vaatimukset

Jyväskylän yliopisto edellyttää, että tohtoriopiskelijaksi valittavalla on riittävät perustiedot tieteenalalta, jolta väitöskirjatyö tehdään, sekä syventyviin opintoihin sisältyvästä opinnäytteestä vähintään arvolause hyvä, 3/5, tai muu vastaavantasoinen arvolause. Poikkeustapauk-

nessa voidaan hyväksyä arvolauseita täydentävät lisäopinnot tai muut tasokkuutta osoittavat suoritukset. Valinnassa noudatetaan tiedekuntien laatimia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka perustuvat seuraaviin yleisiin valintakriteereihin:

- *Hakijan tiedot ja taidot:* menestyminen maisteriopinnoissa tai vastaavissa ulkomaisissa opinnoissa ja opintojen edellyttämä tarkoituksenmukainen kielitaito
- *Tutkimusaihe:* tutkimusaiheen sopiminen laitoksen/tiedekunnan tutkimusstrategiaan sekä tutkimussuunnitelman taso ja realismi
- *Ohjaus:* asiantuntevan ohjauksen saatavuus ja ohjausresurssien riittävyys
- *Sitoutuminen:* tohtoriopiskelijan sitoutuminen opintojen suorittamiseen

Rekrytointi ja hakuaika

Tiedekunnat/laitokset järjestävät yleisen opinto-oikeuden haun yhden tai kaksi kertaa vuodessa. Haku on järjestettävä myös kansainvälisesti (vähintään yliopiston ja yksikön www-sivuilla). Hakuajoista ja hakumenettelystä on pysyvä tieto yliopiston www-sivuilla. Haku on sähköinen. Tiedekunnalla on erityistapauksissa oikeus hyväksyä tohtoriopiskelijoita myös yleisen haun ulkopuolella.

Hyväksyntä

Opiskelijan hyväksyy tiedekunta (laitoksen suosituksesta). Samalla opiskelija sijoitetaan johonkin tohtoriohjelmaan. Opiskelija voidaan hyväksyä korkeintaan puolta vuotta ennen maisterintutkinnon valmistumista. Hyväksyntä ehdollinen ja se varmistuu tutkinnon valmistuttua.

Opiskelijoiden ohjaus

Ohjaajat ja seurantaryhmä: Väitöskirjan ohjaajan tai ohjaajat hyväksyy tiedekunnan (tai laitoksen) tohtoriohjelmista vastaava johtaja (dekaani, varadekaani, laitoksen pedagoginen johtaja). Yhden ohjaajan on oltava Jyväskylän yliopiston professori, yliopistolehtori, yliopistotutkija tai dosentti. Ohjaajan päätehtävä on edistää omalla toiminnallaan väitöskirjatyön etenemistä. Mikäli tohtoriopiskelijalle nimetään ohjaaja ulkomaisesta yliopistosta, voidaan neuvotella myös kaksoistutkinnosta kyseisen yliopiston kanssa perusteluna opiskelijan työskentelymahdollisuuksien varmistaminen. Opiskelijalle muodostetaan myös seurantaryhmä, jossa on ohjaajien lisäksi ainakin yksi ulkopuolinen professori tai dosentti, joka ei kuulu siihen tutkimusryhmään, jossa väitöskirja tehdään. Seurantaryhmä voi olla myös tohtoriohjelman asettama ja sen jäsenet voivat olla myös yliopiston ulkopuolelta.

Opintojen suunnittelu ja edistymisen seuranta: Opiskelun alussa opiskelija ja ohjaaja(t) tekevät yhdessä suunnitelman opintojen ja väitöskirjan tekemisestä neljän vuoden tavoiteajassa. Seurantaryhmä toimii tieteellisenä tukiryhmänä. Opiskelija ja seurantaryhmä tapaavat vuosittain, jolloin opinto- ja tutkimussuunnitelmaa voidaan tarvittaessa tarkentaa. Seurantaryhmän tehtävänä on myös varmistaa, että liian suuri opetuksen ja muiden tehtävien määrä ei estä valmistumista tavoiteajassa. Seurantaryhmä informoi tohtoriopintojen edistymisessä tai niiden rahoituksessa mahdollisesti ilmenevistä ongelmista laitoksen/tiedekunnan tohtorikoulutuksesta vastaavalle.

Tutkijaura: Ohjaajat ja seurantaryhmä keskustelevat opiskelijan kanssa tutkinnon jälkeisistä uramahdollisuuksista. Ulkomaalaisten tohtoriopiskelijoiden kanssa keskustellaan jo aloitusvai-

heessa myös uramahdollisuuksista Suomessa ja niihin liittyvästä suomen kielen oppimisen tärkeydestä.

Tutkintovaatimukset ja opetus

Opiskelun laajuus: Väitöskirjan laajuudesta ja sen rakenteesta sekä muiden opintojen laajuudesta päättää tiedekunta. Opinnot ovat vähintään 30 op ja enintään 60 op.

Opintojen sisältö: Opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman hyväksyy tiedekunta/laitos. Tieteenalakohtaiset opinnot voivat sisältää myös muissa yliopistoissa ja ulkomailla suoritettuja opintoja ja valtakunnallisten tohtoriohjelmien kursseja. Kurssien ei välttämättä tarvitse sisältää kuulustelua (esim. kansainväliset kesäkoulut).

Opintojen tulee sisältää yleisiä valmiustaitoja edistäviä kursseja ellei niitä ole sisällytetty maisteriopintoihin. Yleisopintojen (tieteellinen ajattelu, tutkimuseettiset periaatteet, tutkimusmenetelmät, IPR, liiketoimintaosaaminen, yrittäjäyys, johtaminen) koordinoinnista vastaa yliopiston tutkijakoulu yhdessä ihmistieteiden metodikeskuksen (IHME) kanssa. Yleisopinnot ovat kaikille tohtoriohjelmille avoimia.

Opintoihin suositellaan sisällytettäväksi myös työllä ansaittuja pisteitä (max 20 op). Työn on oltava muuta vaativaa työtä kuin itse väitöskirjan tekeminen (opetus, tutkimustyö, laitoksen tai yliopiston kehittämiseen osallistuminen, yliopiston ulkopuolella tehty työ).

Väitöskirjan laajuus: Väitöskirjan laajuus on mitoitettava siten, että tohtorintutkinto voidaan suorittaa neljässä vuodessa kokopäiväistä työtä tehden. Väitöskirja on joko monografia tai artikkeliväitöskirja. Kansainvälisissä yhteistutkintosopimuksissa voidaan sopia myös lyhyemmästä tavoiteajasta (3 vuotta) tinkimättä kuitenkaan osaamistavoitteista. Artikkeliväitöskirja sisältää yhteenvedon ja tieteellisiä artikkeleita, joista osa voi olla julkaisemattomia. Väitöskirjan käsikirjoituksen tulisi olla valmis vähintään kaksi kuukautta ennen neljän vuoden tavoiteajan täyttymistä.

Tutkinnon rahoitus

Tohtorikoulutuksen hakuilmoituksessa kerrotaan eri rahoitusmahdollisuuksista. Laitos/tiedekunta yhdessä ohjaajan kanssa pyrkivät takaamaan opiskelijalle neljän vuoden rahoituksen. Opiskelijan edellytetään osallistuvan rahoituksen saamiseen hakemalla ohjaajan ja seurantar ryhmän suosittelemia apurahoja ja tohtoriohjelmapaikkoja mukaan lukien OKM:n rahoittamat paikat.

Rahoituskausi: Tohtoriopiskelun ensimmäisen vuoden rahoituksena voidaan käyttää apurahaa tai yhden vuoden määräaikaista työsuhdetta. Mikäli opinnot ja tutkimustyö etenevät odotusten mukaisesti annetaan ensimmäisen vuoden jälkeen kolmen vuoden työsuhde.

Yliopiston paikat: Yliopisto rahoittaa tohtorikoulutusta apurahoilla ja tohtorinkoulutuspaikoilla (entiset rehtorin tohtorikoulutuspaikat ja apurahat). Yliopiston tutkijakoulun johtaja, tiede-neuvostoa kuultuaan, tekee rehtorille ehdotuksen rahoituksen jakamiseksi tiedekuntien tohtorikouluille. Tiedekunnat järjestävät paikkoihin vuosittain (sähköisen) haun.

Projektirahoitus: Ulkopuolinen projektirahoitus (Suomen Akatemia, Tekes, EU) muodostaa merkittävän osan tohtoriopiskelijoiden rahoituksesta. Ohjaajilla on velvollisuus hakea tätä rahoitusta.

Säätiöiden henkilökohtaiset apurahat: Tohtoriopiskelijoita kannustetaan hakemaan säätiöiden henkilökohtaisia apurahoja. Apurahoilla väitöskirjaa tekeville pyritään takaamaan samansuuruinen kokonaisrahoitus kuin työsuhteessa oleville (esim. maksetaan erikseen opetuksesta).

Rahoituskauden pituus: Pääsääntöisesti kokopäiväisen opiskelijan rahoitus on neljä vuotta. Yli neljä vuotta kokopäiväisesti opiskelleiden tohtoriopiskelijoiden rahoitus tulee järjestää muulla kuin OKM:n tai yliopiston tutkijakoulun tohtorikoulutuspaikoilla.

Osa-aikaiset tohtoriopiskelijat

Yliopistossa voi opiskella tohtoriksi oman työn ohessa yliopiston ulkopuolella. Myös osa-aikaiseksi tohtoriopiskelijaksi pääsee vain hakumenettelyn kautta.

Osa-aikaisilla tohtoriopiskelijoilla on seurantaryhmä, mutta sen ei välttämättä tarvitse kokoontua joka vuosi.

Tohtoriopintojen vaatimukset ovat samat kuin kokopäiväopiskelijoilla. Opiskelijaksi hyväksymisen yhteydessä määritetään tavoiteaika, joka voi olla pitempi kuin neljä vuotta.

Jos osa-aikainen opiskelija siirtyy kokoaikaiseksi, tiedekunta/laitos määrittää seurantaryhmää kuultuaan uuden tavoiteajan ottaen huomioon jo tehdyn työn. Rahoitusrajoitukset määräytyvät uuden tavoiteajan mukaisesti.

3 PÄÄTÖKSEN TEKÖ, VALMISTELU JA VASTUUT

Hallitus

- päättää tutkijakoulun perustamisesta, sen rakenteesta ja tohtorikoulutusta koskevista yleisistä periaatteista.

Rehtori

- päättää hallituksen vahvistaman yliopiston budjetin puitteissa määrärahojen kohdentamisesta tiedekuntien tohtorikouluille.

Tutkijakoulua johtava vararehtori yhdessä tutkijakoulun johtoryhmän kanssa

- valmistelee yleiset periaatteet (esim. tohtoriopiskelijoiden valintakriteerit, rahoituksenjakokriteerit) hallituksen ja /tai rehtorin päätettäväksi sekä
- vastaa toiminnan raportoinnista rehtorille.

Tiedekunnan tohtorikoulu

- vastaa tohtoriohjelmien toteuttamisesta hallituksen hyväksymiä toimintaperiaatteita noudattaen.

Tiedeneuvosto

- arvio tohtorikoulutuksen tilaa.

4 AIKATAULU

Tutkijakoulu perustetaan 1.8.2011 alkaen. Siirtymäaika aiemmin tohtoriopiskelunsa aloittaneille on 31.12.2012 saakka, johon mennessä kaikki opiskelijat on sijoitettu tohtoriohjelmiin ja kaikilla on tarkennettu opintojen etenemis- ja rahoitussuunnitelma.